

**ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ**

**ДОСВІД ПУБЛІЧНИХ
БІБЛІОТЕК ВОЛИНИ
2024 РІК**

ЛУЦЬК, 2025

УДК 027.5(477.82)

Д 70

Досвід публічних бібліотек Волині. 2024 рік / Волин. ОУНБ ім. Олени Пчілки ; уклад. Н. Харчук. – Луцьк, 2025. – 24 с.

В книгозбірнях Волині працюють бібліотекарі різні і за освітою, і за віком, і за стажем роботи, але усі бажають зробити свою бібліотеку центром освіти, дозвілля і спілкування, знайти стежку до кожного читача, підвищити престиж свого культурного осередку.

На сторінках даного видання розміщено досвід роботи публічних бібліотек Волині з різних напрямків роботи, а також кращі практики бібліотек, які стали лауреатами Всеукраїнського конкурсу «Бібліотека року 2024».

Автор-упорядник: Н. Харчук

Відповідальна за випуск: Н. Граніч

Про книги шрифтом Брайля у Волинській ОУНБ імені Олени Пчілки

З 2016 року фонди Волинської ОУНБ імені Олени Пчілки стали поповнюватися особливими книгами – надрукованими шрифтом Брайля. До речі, шрифт Брайля – це опуклий крапковий шрифт для читання і письма незрячих, у якому для позначення всіх букв і цифр використовується комбінація шести крапок. Шрифт був розроблений французьким педагогом Л. Брайлем ще у 1825 році і в наші часи пристосований для багатьох мов світу. Різні комбінації 6-ти крапок дають змогу позначити й цифри, розділові знаки, математичні, хімічні та нотні знаки.

До бібліотеки такі спеціалізовані видання вперше стали потрапляти завдяки благодійній організації «Фонд родини Нечитайло», що в Києві, та громадській організації «Українська спілка осіб з інвалідністю» (УСІ) і, зокрема, виконавчому директорові Львівського обласного осередку організації Оксані Потимко. Серед наданих для бібліотеки книг – література науково-популярного характеру, довідкова, духовна, навчальна та художня література, в т. ч. і твори для дітей. Навчальна література, зокрема, представлена «Хрестоматією сучасної української художньої літератури» для читання в 1,2 та 3,4 класах спеціалізованих шкіл, де навчаються діти з вадами зору. Вони вийшли в світ у Києві 2014 року.

Серед художніх творів, надрукованих шрифтом Брайля, книги українських та зарубіжних письменників, серед яких «Лис Микита», «Захар Беркут», «Украдене щастя», «Мойсей», «Зів'яле листя» Івана Франка, «Кобзар» Тараса Шевченка, історична повість «Сторожова застава» та казкова «Гості на мітлі» сучасного українського письменника Володимира Рутківського, книги для дітей фінського письменника Туве Янсона: «Комета пролітає», «Зима-чарівниця», «Небезпечне літо», «Мемуари тата Мумі-Троля», інші.

У 2017 році бібліотека отримала чудове видання книги Галини Вдовиченко «36 і 6 котів» у двох частинах. Вона привернула до себе увагу тим, що видана двома шрифтами – Брайлем та звичайним друкарським, а тому була і є цікавою для всіх охочих познайомитися з її змістом, а дитяча книга поезій Мар'яни Савки ще доповнена диском з аудіоверсією у виконанні автора.

У Луцьку, зокрема, проблема видання книжок для незрячих стала вирішуватися завдяки створенню студії друку шрифтом Брайля «BraiLLe Studio». Цей проєкт – громадська ініціатива, спрямована на забезпечення доступу до інформації людей з порушеннями зору. Впроваджується він Волинським осередком Всеукраїнської громадської організації людей із інвалідністю по зору «Генерація успішної дії» та безпосередньо його головою та

координатором роботи студії Віталієм Ткачуком. Перша приватна типографія друку шрифтом Брайля запрацювала у Луцьку 19 жовтня 2016 року.

Першими виданнями, що надійшли до бібліотеки у рамках цього проєкту, були: збірник оповідань українських письменників «Волонтери. Мобілізація» та повість для дітей відомої волинської письменниці Надії Гуменюк «Літо з амазонками». Згодом цей перелік поповнили такі видання, як: збірка оповідань для дітей молодшого і середнього шкільного віку «Прийди до нас, Миколаю» та Різдвяний детектив Олени Мацьків «Країна Нідландія», надрукованих з видань, наданих видавництвом «Свічадо», Львів. З видання ПрАТ «Волинська обласна друкарня» рельєфно-крапковим шрифтом надруковано історико-краєзнавчий путівник «Луцьк. Прогулянки містом», який доповнений оригінальними і високоякісними рельєфно-графічними зображеннями відомих архітектурних споруд старого міста. Згодом фонд цих книг поповнився виданнями краєзнавчого змісту: «Волинською абеткою» Йосипа Струцюка, «Європа. Луцьк.1429-й. Драматична поема» Вуктора Гребенюка, туристичним путівником «Луцьк. Від А до Я.»

Окремо хочеться відзначити книги для незрячих, що надійшли до бібліотеки за сприяння волинської ініціативної громадськості. Першим таким виданням був «Православний молитовник», виданий у 2015 році старанням синодального відділу соціального служіння Волинської єпархії, Волинського осередку Всеукраїнської організації інвалідів із вадами зору «Генерація успішної дії» та за кошти української діаспори у США й засновника та Президента Європейського альянсу пауерліфтингу Вадима Коцаги і всіх небайдужих людей. Видрукований він був у Києві Республіканським будинком звукозапису і друку УТОСу.

У відділі зберігання основного фонду всі видання книг шрифтом Брайля виділені в окрему колекцію. На даний час їх налічується понад 130 примірників і вони продовжують надходити все з тих самих джерел (Львів, Київ, Луцьк).

Серед останніх надходжень – книги для дітей та підлітків: «В очікуванні Різдва» Френсіс Годсон Бернет, 7 книг авторів Валентини Люліч та Олени Медведєвої про пригоди круасанів, «Зростаємо українцями: енциклопедія для дітей» у двох частинах. Книги Оксани Драчківської «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама», Олександра Дюма «Кегельний король» є комбінованими виданнями і містять крім крапкового ще й звичайний текст та рельєфні малюнки. До таких належать також історичний досвід Ярослава Грицака «Подолати минуле: глобальна історія України» у 8-ми частинах та єдине друковане видання на теренах Волині «Довідник безбар'єрності», що є гідом коректного спілкування і включає в себе правила комунікації та безбар'єрної мови, створений за ініціативи першої леді України Олени Зеленської.

Для користувачів у фойє бібліотеки організована постійно діюча виставка «Торкнутися слова», яка привертає увагу багатьох відвідувачів. Слабозорим читачам такі видання видаються додому. Крім того, їх знайомлять з переліком усіх видань, що є у бібліотеці та який доступний в електронному каталозі за посиланням <http://surl.li/aedgyr>. В діяльності бібліотеки практикується організація і мобільних виставок книг шрифтом Брайля, які демонструються при проведенні соціокультурних заходів у відкритих зонах міста. Один із варіантів віртуальної виставки для слабозорих розміщено на сайті бібліотеки <http://ounb.lutsk.ua/vustavku/1216-torkayuchis-chitayu.html>. Виставка постійно доповнюється новими надходженнями, планується також і озвучення представлених видань.

В рамках соціокультурної діяльності в січні до відзначення Всесвітнього дня азбуки Брайля бібліотека була учасником інформаційного міжрегіонального проекту «Суспільне. Супротив», де в прямому ефірі телеканалу розповідали про спеціалізований фонд книг Брайлем, що є у книгозбірні.

«Життя на дотик без права на вибір» – тема зустрічі зі студентами Луцького медичного інституту та Волинського національного університету імені Лесі Українки, де презентувалася виставка книг, видрукованих шрифтом Брайля, та знайомилися з цікавими фактами життя самого Луї Брайля, винахідника унікального шрифту для незрячих.

В бібліотеці реалізовується проект відділу наукової медичної літератури, «Школа здорового способу життя», де в числі інших тем неодноразово для слухачів проводилися заходи за тематикою порушення зору та проблем незрячих і слабозорих осіб. «Побачити світ на дотик» – назва одного із них для відвідувачів територіального центру соціального обслуговування в м. Луцьку.

Багатолітнім партнером бібліотеки в питаннях роботи з людьми з вадами зору є Волинський обласний осередок Всеукраїнської громадської організації людей з інвалідністю по зору «Генерація успішної дії», очолювана Віталієм Ткачуком. Саме Віталій, який є і керівником луцької студії друку шрифтом Брайля «Braille Studio», власноруч передає нові видання до бібліотеки. Продовжують вони надходити і завдяки благодійній організації «Фонд родини Нечитайло», що в Києві, та громадській організації «Українська спілка осіб з інвалідністю» (УСІ) у Львові.

Завдяки цим виданням різні категорії користувачів бібліотеки мають кращі можливості всебічного розвитку та доступу до інформації, знань. Адже, дуже важливо, щоб усі могли читати одні і ті ж книги, в рівних обсягах отримувати необхідні відомості. Волинська ОУНБ імені Олени Пчілки активно сприяє цій благородній і гуманній справі.

Наталія Рибачук, заступник директора

З досвіду роботи «Клубу елегантного віку» бібліотеки-філії № 1 Нововолинської публічної бібліотеки

У бібліотеці-філії № 1 Нововолинської публічної бібліотеки працює читацький та навчальний простір «Клуб елегантного віку».

Активними учасниками є мешканці громади та внутрішньо переміщені особи, віком 50+. Вони беруть участь у різноманітних заходах, опановують навички цифрової грамотності, покращують свій психоемоційний стан, спілкуються у дружній компанії тощо.

Перед початком роботи над створенням проєкту «Клуб елегантного віку» працівники бібліотеки провели опитування серед користувачів, ВПО, людей елегантного віку, жителів громади (мешканці 5, 6, 15-го мікрорайонів). Результати показали, що користувачі активно підтримали ініціативу створити читацький та навчальний простір.

У 2022 році наша проєктна заявка пройшла конкурсний відбір. Бібліотека отримала фінансування для створення читацького та навчального простору «Клуб елегантного віку». Директорка Нововолинської публічної бібліотеки Аліна Михайлівна Регешук була ідейною натхненницею створення клубу при бібліотеці та допомогла в реалізації проєкту.

Реалізувати проєкт вдалося спільно з благодійним фондом «Рокада» Волинь, який профінансував закупівлю меблів та техніки. Було придбано сучасну техніку (ноутбук, три планшета, проєктор, екран для проєктора, штатив, кондиціонер), та меблі (два дивана, три стелажа, п'ятнадцять світильників світлодіодних, дві вішалки-стійки, чотирнадцять стільців, чотири розсувних стола, два пуфа-трансформера, чотири ролети).

За підтримки міської ради та кошти бюджету громади було зроблено ремонт у приміщенні бібліотеки, а саме: ремонт аудиторії, вхід в приміщення та коридор.

27 грудня 2023 року відбулося відкриття читацького та навчального простору «Клуб елегантного віку» у бібліотеці-філії №1 Нововолинської публічної бібліотеки http://beregynia-cbs.blogspot.com/2023/12/1_28.html.

На відкриття простору завітали керуюча справами виконавчого комітету Нововолинської міської ради Валентина Степук, начальниця відділу культури Марія Душук, директорка Нововолинської публічної бібліотеки Аліна Регешук, представники БФ «Рокада» Волинь, відвідувачі бібліотеки та ВПО.

Схвальними відгуками про відкриття простору поділилися внутрішньо переміщені особи. За їхніми словами, це чудова можливість з користю проводити своє дозвілля, вчитися чомусь новому і знаходити дружню підтримку.

Розміщення простору «Клуб елегантного віку» досить зручне та забезпечує освітньо-культурне дозвілля жителів мікрорайону та міста, знаходиться у вільному доступі для всіх бажаючих. Користувачі бібліотеки беруть активну участь у різноманітних навчаннях, майстерках, разом працюють і відпочивають, знаходять нових друзів за інтересами.

У просторі відбуваються соціокультурні заходи на різноманітну тематику.

Цікавими були заходи:

- етнографічний калейдоскоп «Народні традиції грудня», під час якого бібліотекарі надали змістовну і цікаву інформацію про свята грудня та ознайомили з слайд-презентацією;

- народознавчий екскурс «За цілющою водою на Водохреща», на якому користувачі бібліотеки переглянули відео про традиції свята;

- вечір відпочинку «Зрілість – це наша юність з мудрими очима», де кожен з присутніх розповів про яскраві моменти свого життя http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/01/1_29.html ;

- народознавчий мікс «Стрітєння в народі і природі», на якому присутні дізналися цікаву інформацію про історію, звичаї, традиції та народно-побутові вірування українського народу, пов'язані з релігійним святом Стрітєння;

- екскурс в історію мови «Ми мову називаємо святою», на якому присутні дізналися історію української мови та її значення в житті людини, а також взяли активну участь у грі «Мікрофон». Вони розповідали, ділилися своїми думками та життєвими історіями, спілкувалися, дискутували між собою http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/02/1_20.html ;

- літературна година «Жінки у долі Кобзаря», на якому учасники клубу ознайомилися з життєвим та творчим шляхом поета, його літературною спадщиною, читали поезію <http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/03/210.html> ;

- авторська зустріч з Валентиною Мирошніченко – на якій ведуча заходу завідувач Світлана Галушук познайомила присутніх з гостею міста, поетесою Валентиною Мирошніченко, її літературними альманахами та провела міні-інтерв'ю з автором. Учасники клубу читали поезію гості міста http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/03/1_28.html ;

- велнес «Якість питної води та її вплив на здоров'я людини», на якому лікар-спеціаліст доступно і цікаво розповіла, яка питна вода найкорисніша для нашого організму, про вживання недоброякісної питної води, яка суттєво

погіршує здоров'я, та зумовлює виникнення специфічних хвороб тощо http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/04/1_7.html ;

– година пам'яті «Леся Українка-національна гордість України», де присутні дізналися цікаві факти з біографії та творчості талановитої поетеси, а також декламували поезію Лесі Українки.

Уже традицією для «Клубу елегантного віку» стало відзначати дні народження учасників. Було проведено дні іменинника «Календар зимових іменин» http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/02/1_8.html та «Календар весняних іменин» http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/05/1_23.html . Керівник клубу завідувач бібліотеки-філії № 1 Нововолинської публічної бібліотеки Світлана Василівна Галушук готує фоторепортаж про кожну особистість та проводить цікаве спілкування, де люди елегантного віку розповідають історії з їхнього життя.

Проект реалізується за підтримки UNHCR Ukraine – Агенство ООН у справах біженців.

Активну участь у соціокультурних заходах беруть представники благодійного фонду «Рокада» Волинь, філія «Нововолинський міський клуб» Міського Палацу Культури м.Нововолинська, спеціалісти Нововолинського відділення комунального підприємства Волинського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, аматорське об'єднання «Надія», вокальний аматорський колектив «Оберіг», який створений при Міському Палаці Культури (керівник Надія Вікторська, акомпаніатор Володимир Стрельчук) та ін.

Учасники «Клубу елегантного віку» займаються еко-активністю. 30 квітня люди елегантного віку спільними зусиллями впорядкували клумбу біля території бібліотеки-філії № 1 http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/04/1_30.html . 28 травня люди елегантного віку доєдналася до ініціативи Фонду родини Богдана Гаврилишина – взяли участь у восьмому Марафоні відповідальності. Користувачі посадили насіння соняха, що символізує початок втілення мрій http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/04/1_30.html .

Люди елегантного віку є активними учасниками різноманітних майстер-класів та акцій. Серед них:

– майстер-клас «Писанка, яка оберігає і здійснює бажання», який провели представниці БФ «Рокада» Волинь: соціальна працівниця по роботі з громадами СССМ-напряму Тетяна Гуменюк та психологиня Лариса Кусик. Під час майстер-класу присутні написали великодню писанку в традиційній техніці воскового розпису http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/04/1_16.html ;

– благодійний захід «З надією в майбутнє», що відбувся у філії «Нововолинський міський клуб» Міського Палацу Культури м. Нововолинська, під час якого учасники «Клубу елегантного віку» вишивали нитками на полотні символи своїх імен http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/05/blog-post_57.html ;

– всеукраїнська акція «Нитка єднання». Під час заходу учасники змогли зв'язати власноруч спицями та гачком шматочки блакитного та жовтого кольорів та пришити їх до Найбільшого теплового прапора України. Організатором акції є громадська організація «Старт у нове життя» за підтримки БФ «Рокада» Волинь http://beregynia-cbs.blogspot.com/2024/07/1_16.html .

З 11 січня 2024 року у читацькому та навчальному просторі «Клуб елегантного віку», який створено при бібліотеці-філії № 1 Нововолинської публічної бібліотеки, проходять навчання цифровій грамотності людей елегантного віку у сучасному та затишному просторі – Хабі цифрової освіти. Навчання комп'ютерної грамотності проходить на базі освітнього порталу «Дія. Освіта» щовівторка о 14:00 год. Бібліотекар навчає відвідувачів як користуватися смартфоном, знайти та перевірити інформацію в інтернеті, створити обліковий запис, завантажити та зареєструватися в онлайн-сервісах чи додатках. Проведення курсів стало можливим завдяки участі бібліотеки у проєкті «Розвиток спроможності бібліотек-Хабів цифрової освіти», який впроваджується ВГО Українська бібліотечна асоціація за підтримки Міністерства цифрової трансформації України та «Проєкту підтримки Дія». В рамках проєкту бібліотека-філія № 1 отримала новий смартфон SAMSUNG. Мобільна техніка допомагає бути на зв'язку з відвідувачами, оперативно повідомляти про заплановані заходи.

Маємо позитивні зміни – збільшилася кількість користувачів. Облаштування читацького та навчального простору «Клуб елегантного віку» у бібліотеці-філії № 1 допомагає людям елегантного віку покращити свій психоемоційний стан, підтримувати активність, займатися улюбленими хобі, опановувати цифрову грамотність, спілкуватися та обмінюватися досвідом у дружній атмосфері.

*Аліна Регешук, в. о. директора
Нововолинської публічної бібліотеки*

Створюємо разом бібліотеку, зручну для кожного!
(з досвіду роботи КЗ «Торчинська публічна бібліотека

Торчинської селищної ради»)

В Маніфесті ІФЛА / ЮНЕСКО наголошено, що публічні бібліотеки – це інституції, які надають вільний і необмежений доступ до знань, ідей, культури й інформації та відіграють важливу роль у розвитку як суспільства в цілому, так і окремої особистості.

Безбар'єрність – одна з основних засад функціонування публічних бібліотек. Оскільки, бібліотеки повинні бути доступними для всіх груп населення, включаючи осіб із різними видами обмежень та потребами, комунальний заклад «Торчинська публічна бібліотека» визначила одним з пріоритетних напрямків своєї діяльності створення безперешкодного доступу до бібліотеки. Це відповідає основним напрямам реалізації політики безбар'єрності, зазначених в Національній стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 р. № 366-р. У відповідності до Стратегії публічні бібліотеки насамперед мають відповідати політиці фізичної, інформаційної, цифрової безбар'єрності та певною мірою освітньої (як заклади, що долучені до неформальної та інформальної освіти, тобто освіти протягом життя).

Наш заклад успішно провадить свою діяльність в напрямку формування безбар'єрного середовища у бібліотеці. Спочатку було проведено опитування серед користувачів бібліотеки для виявлення потреб маломобільних користувачів, визначено, як саме переформатувати бібліотеку, щоб вона відповідала принципам універсального дизайну.

У 2021-2022 роках завдяки участі у проєкті «Права жінок з інвалідністю в умовах децентралізації», який реалізовувала Національна Асамблея людей з інвалідністю України за підтримки ООН, було проведено гендерний аудит доступності бібліотеки та складено План заходів з організації усунення бар'єрів, виявлених під час проведення гендерного аудиту доступності бібліотеки.

В рамках проєкту працівники бібліотеки взяли участь в онлайн семінарі «Школа універсального дизайну», що проходив в рамках реалізації Всеукраїнської програми НАІУ «Національне партнерство – узгоджена доступність», онлайн семінарі «Проведення гендерних аудитів доступності: бібліотеки», онлайн зустрічах «Бібліотека – доступна для всіх», консультаційних онлайн зустрічах з обговорення результатів заповнення анкети та опитувальника гендерного аудиту доступності бібліотеки, Плану впровадження результатів гендерного аудиту доступності бібліотеки, який дав можливість здійснити оцінку рівня безбар'єрності та на її основі скласти

перелік необхідних заходів із метою наближення до основних стандартів інклюзивності. Цей План також сприяв комунікації з місцевою владою, громадськими організаціями та став у пригоді під час написання грантового проєкту.

Наприкінці 2023 року наша команда (Бібліотека+Торчинська ТГ+ ГО «Молодіжка») взяли участь у конкурсі грантів в рамках проєкту «Криза в Україні: Реагування та відновлення з урахуванням потреб людей з інвалідністю під керівництвом та за координації організацій осіб з інвалідністю (2-га фаза)», який ГС «ВГО «НАІУ» реалізовувала спільно з Європейським Форумом з питань інвалідності (The European Disability Forum (EDF)). За результатами конкурсного відбору наш проєкт зі створення «Доступного простору «Крила» було підтримано грантодавцями.

Ідея проєкту полягала у забезпеченні безперешкодного доступу до інформації, комунікації та дозвілля людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, через створення доступного простору на першому поверсі Торчинської публічної бібліотеки. Наша бібліотека є культурним закладом, який люблять відвідувати люди похилого віку, люди з інвалідністю, мами з дітками. Але, на жаль, вони не можуть потрапити до приміщення бібліотеки без сторонньої допомоги через відсутність пандусу. Крім того, бібліотечні зали знаходяться на другому поверсі, а сходи не обладнані підйомниками, адже конструкція їхня така, що підйомника не має можливості встановити. Тому для нас участь у конкурсі грантів була надзвичайно важливим кроком для забезпечення безперешкодного доступу до приміщення бібліотеки (облаштування вуличного пандуса) та створення на першому поверсі бібліотеки інклюзивного простору для проведення різноманітних творчих подій та заходів, тим самим надавши можливість людям з інвалідністю, людям похилого віку спілкуватись, брати участь в заходах.

Нам вдалося заручитися підтримкою місцевої влади. За сприяння Торчинської селищної ради було проведено: косметичний ремонт приміщення Доступного простору «Крила», заміну електропроводки, проведення робіт по вкладанню плитки вуличних сходів, ремонтних робіт ганку бібліотеки. За грандові кошти вдалося придбати зручні меблі для простору, ноутбук, принтер, встановити вуличний пандус, прокласти тротуарну доріжку та придбати матеріали для ремонту сходів та ганку. Всього вартість грантового проєкту склала 226711 грн.

В рамках проєкту проведено і реалізовано наступні активності та заходи:

— гра-тренінг «Світ громад» за сценарієм «Інклюзивна громада», яка сприяла можливості людям старшого віку, людям з інвалідністю отримати новий досвід, нові знання та відчутти на собі важливість прийняття спільних

рішень, обмінятися думками щодо важливості створення безбар'єрного доступу до установ в громаді, покращити свої навички, підвищити рівень фінансової грамотності та рівень податкової культури.

https://www.facebook.com/groups/184112439611517/?multi_permaLinks=1114634899892595&ref=share

https://www.facebook.com/groups/184112439611517/?multi_permaLinks=1113446713344747&ref=share

– мистецька виставка та зустріч з місцевою художницею Ніною Фесенко (людина з інвалідністю) «Її життя у фарбах й полотні». Проведений захід надав можливість людині з інвалідністю показати себе як творчу особистість, бути видимою в громаді, розвивати свій творчий потенціал, спілкуватися з однодумцями, підтримувати та надихати інші вразливі категорії населення, довести, що й вони можуть бути залученими до різноманітних заходів, що будуть проводитися в Доступному просторі.

https://www.facebook.com/groups/184112439611517/?multi_permaLinks=1122404269115658&ref=share

https://www.facebook.com/groups/184112439611517/?multi_permaLinks=1120872112602207&ref=share

– вечір відпочинку за участі людей 60+ та людей з інвалідністю на тему поетичний вернісаж сучасної української поезії «Ріки незмінно течуть додому». Під час заходу нам вдалося об'єднати людей поважного віку та організувати їхнє дозвілля. В процесі теплового дружнього спілкування учасниці покращили свій психоемоційний стан, який так важливо підтримувати у наш складний воєнний час. Захід показав, якою важливою є соціалізація та адаптація людей «поважного» віку до нового етапу в їх житті, задоволення природної потреби в змістовному дозвіллі. Захід був спрямований на те, щоб надати можливість пенсіонерам приємно проводити час, пробуджувати у них нові інтереси, створювати умови для спілкування.

https://www.facebook.com/groups/184112439611517/?multi_permaLinks=1138310277525057&ref=share

https://www.facebook.com/groups/184112439611517/?multi_permaLinks=1136514214371330&ref=share

Реалізація проекту дала можливість громаді отримати стійку базу для задоволення потреб цільової аудиторії; сприяла вирішенню проблеми забезпечення безбар'єрного доступу до будівлі Торчинської публічної бібліотеки для маломобільних груп населення; створенню комфортних та рівних умов для всіх верств населення громади, що має велику соціальну значимість та є одним з основних елементів визнання рівності прав на їх повноцінне життя у суспільстві та створення реальних умов для реабілітації та

соціальної інтеграції; надала можливість людям з соціально вразливих груп мати безперешкодний доступ до послуг бібліотеки, неформальної освіти, дозвілля, спілкування, участі у житті громади.

Сьогодні Доступний простір «Крила» – це місце де проводиться багато різноманітних заходів та активностей. Зокрема, спрямованих на психологічну підтримку, постконфліктне відновлення з урахуванням особливих потреб людей з інвалідністю та інших вразливих груп населення.

На сьогодні дуже важливо уміти один одного вислухати, зрозуміти, підтримати і не втратити психологічну рівновагу.

24 березня в Доступному просторі «Крила» відбулася зустріч родин військовослужбовців з психологом, керівником ветеранського простору «Плюс Плюс» у Луцьку, Тетяною Гордовською.

Під час тренінгу розібрали дієві стратегії для покращення емоційного стану, підвищення стійкості та вміння ефективно впоратися зі стресом і тривогою. Присутні поділилися своїми переживаннями, думками та надіями. Також рідні військовослужбовців говорили про підтримку і чому вона важлива для тих, хто повертається з війни; акцентували увагу на «правилах війни», пропрацьовували практичні психологічні прийоми.

17 травня дітей військовослужбовців було запрошено на арт-терапевтичні заняття з глини, які провела майстриня Ольгою Будько.

Користувачки нашої бібліотеки взяли участь у безкоштовному тренінгу «Фінансова грамотність: як її розуміти і використовувати у повсякденному житті».

Наша бібліотека бере активну участь у проведенні адвокаційних кампаній, спрямованих на привернення уваги в громаді до потреб людей з інвалідністю, людей поважного віку, ВПО, сімей, які виховують дітей з інвалідністю, військовослужбовців та їх сімей. Зокрема, ми взяли активну участь в адвокаційній кампанії «Інклюзивні громади – об'єднані дії для захисту прав людей з інвалідністю та за їх участі», що впроваджується в межах проєкту «Багатосекторальна інклюзивна гуманітарна допомога для ВПО, осіб, які повертаються, ветеранів та приймаючих громад в Україні», що реалізує [Національна Асамблея людей з інвалідністю України](https://www.facebook.com/groups/184112439611517?locale=uk_UA) за фінансової підтримки Федерального міністерства закордонних справ Німеччини (GFFO), CBM та EDF. Під час кампанії в бібліотеці було проведено психологічний воркшоп «Відкрийся», на який було запрошено матерів, в яких виховуються діти з інвалідністю. Провела захід психологиня Ольга Созонік. https://www.facebook.com/groups/184112439611517?locale=uk_UA

Про свій досвід, про можливості професійної реалізації, залученості до прийняття рішень людей з інвалідністю поділилися голова правління ГО

«Батьки дітей з синдромом Дауна та іншими порушеннями розвитку» Олена Мельник та співзасновниця соціального підприємства «Інклюзивна кав'ярня «Старе місто» Лариса Новосад на тренінгу «Інструменти громадської участі – шлях до інклюзивної громади».

В даний час наша книгозбірня бере участь у проведенні адвокаційної кампанії «Інклюзивні громади – об'єднані дії для розвитку дітей з інвалідністю», в ході якої планується облаштування відкритого дитячого простору на прилеглий території бібліотеки.

Бібліотека співпрацює з багатьма громадськими організаціями. Багато спільних заходів організовано у співпраці з Торчинським осередком ГО «Союз українок», Волинським обласним ветеранським громадсько-культурним товариством «Холмщина», ГО «Молодіжка», ГО «Чарівне янголятко».

Сьогодні Доступний простір «Крила» – це простір для творчості, для інтелектуального спілкування, інтернет-територія, комфортні умови для задоволення читацьких запитів та проведення дозвілля користувачів. Залучено до партнерства громадські організації, освітні та культурно-мистецькі заклади, сформовано дійовий актив бібліотеки.

Оксана Мельничук, директор КЗ «Торчинська публічна бібліотека Торчинської селищної ради»

Маленька історія цікавої бібліотеки (досвід роботи Луцької центральної бібліотеки для дітей)

Прийшов той час і певний професійний досвід, яким хочеться поділитись з колегами. Історія – це певний перелік подій, які створює як правило, сама людина. Саме історію маленької бібліотеки, яка розпочала своє існування ще в далекому 1950 році створили самі бібліотекарі і сьогодні це вже більше як 70 років. Будувалася бібліотека як типове приміщення, створювалася як книгосховище, мабуть, куди можна було прийти і отримати книгу. З цим було і пов'язане традиційне планування: абонемент, читальний зал, книгосховище. Дизайн був один – стелажі і вузькі проходи між ними, кафедри, каталожні шафи. Сьогодні це офіційно – центральна бібліотека для дітей, але серед жителів міста, більш відома, як «Бібліотека-студія ДіМ». За всі ці роки бібліотека, як і її читачі, виростала в своїх бажаннях оновлюватись, ставати сучасною, бо ж треба було чекати в своїх залах нового, цікавого, вимогливого, як до вибору книги, так і до тих умов, в які хоче приходити читач.

Найперші зміни – це рік 2004, в якому бібліотека увійшла до числа переможців конкурсу «Інтернет для публічних бібліотек (LEAP-IV)» оголошеного Посольством США в Україні. Саме в центральній бібліотеці для

дітей був відкритий перший в місті серед публічних бібліотек Інтернет-центр. Розпочалась нова сторінка бібліотеки насичена заняттями з комп'ютерної грамотності, курси, школи, семінари – те, чого до цього сама структура бібліотеки і не знала в своїй діяльності. Створення сайту, власного блогу – розширило можливості бібліотеки з надання нових інформаційних послуг. З моменту втілення проєкту «Бібліоміст» на теренах української бібліотечної спільноти, діяльність бібліотеки була налаштована на впровадження нових форм роботи, участь у різноманітних міжнародних і загальноукраїнських проєктах. Ми успішно працювали, брали участь в подальших грантах і напрацьовували новий імідж сучасної бібліотеки. Через певний час ми вже мали 9 ком'ютерів, багато читачів, для яких така інформаційна насиченість інтернет послугами була дуже необхідна. Ми прагнули до впровадження нових послуг. Бібліотекарі Юля Аркушин, Оксана Січкара, Ірина Лівончук, Ірина Гаджиєва, Інна Тимощук побували на різноманітних тренінгах та професійних візитах у Києві, Львові, Івано-Франківську, Миколаєві, Хелмі, Стокгольмі. Молоді бібліотекарі Вікторія Гут, Юля Аркушин та Ірина Лівончук у 2013, 2014, 2020, 2021 роках були учасниками Літніх та Зимових шкіл молодих бібліотекарів України, які організовані ВГО УБА. Вже самі колеги стали першими мотиваторами до змін, які мають відбутись у бібліотеці.

Постало питання нового бачення функцій бібліотеки – від книгосховища, інтернет-центру – до бібліотеки з відкритим простором і не тільки для книг. Стан бібліотек, з її «совковим» інтер'єром та обладнанням, яке не оновлювалось ще з радянських часів, уже не могло задовільними сучасного користувача.

Вже сьогодні стало відчутним в місті велика потреба в сучасних, комфортних приміщеннях та обладнаннях для загального користування, що можуть вільно використовуватись для потреб громади, для реалізації соціально корисних, цікавих, культурно-освітніх, інформаційних, пізнавальних заходів. Ми розпочали свою наполегливу іміджеву роботу над створенням образу нової бібліотеки. Певний час дуже активно працювали в рамках проведення цікавих, масових заходів і значна частина їх була направлена на проведення заходів загальноміських. Серед них «Ніч у бібліотеці» для молоді, «Сутінки у бібліотеці» для дітей, різноманітні квести, нічні кінопокази, ярмарки, благодійні акції, волонтерська діяльність. Проєкт «Літературні відкриття» фінансово дав можливість приїздити до наших читачів іменитих та молодих письменників з інших міст України. Все це не могло пройти повз увагу жителів міста, які дуже любили відвідувати всі заходи, які проходили в залах бібліотеки. Маючи таку вагому підтримку, ми розпочали роботу над написанням проєкту з модернізації бібліотеки. Багато було розмов, багато переглянуто інших проєктів, але головним питанням було: що собою має уявляти сьогодні бібліотека, для кого

вона буде працювати, що повинні вміти і знати самі бібліотекарі? Виходячи із власного набутого досвіду, ми зрозуміли, що наша бібліотека за останні активні роки діяльності отримала нового відвідувача – це молодь, батьки наших дітей. Тобто у бібліотеці, як у добрій сім'ї зібралось декілька поколінь дорослих і малих. Саме ця думка дала нам ідею про назву «ДіМ» (дорослим і малим). А маючи вже в діючі при бібліотеці студію «Мальованка», театр «Соняшник», арт-майстерню «Рукавичка», ми планували розвивати цю діяльність бібліотеки і вийшла «Бібліотека-студія «ДіМ». Проект був підтриманий депутатами міської ради, виділені кошти 3,5 мільйона гривень. Перші кроки були зроблені восени 2018 року, а 5 жовтня 2019 року ми святково відкривали оновлену бібліотеку. Основним завданням бібліотеки стало – створення нового формату бібліотеки, шляхом зонування бібліотечного простору для дітей та дорослих з поєднанням пізнання з дозвіллям, розвитком творчих здібностей, спілкування, навчання, ігри, проведення в бібліотеці більше вільного часу, що сприятиме більшій затребуваності бібліотеки у жителів громади.

«Бібліотека-студія «ДіМ» (дорослим і малим) – це майданчик для творчого розвитку дітей і активних батьків, молоді в різноманітних студіях, гуртках, класах. В бібліотеці відкрився книжковий простір для молодших користувачів, для старших користувачів, інтелектуальний простір, до якого увійшов інтернет-центр, медіакімната, великий читальний зал. Для молодших відвідувачів було відкрито територію дитинства з малою читальною залою, ігровим майданчиком, бібліотечним класом, сенсорною та мистецькою кімнатами.

Після відкриття бібліотечні працівники поставили перед собою амбітні цілі: сучасний користувач, сучасна бібліотека = інновація, креатив, нові форми популяризації книги. Саме з планування своєї творчої роботи ми розпочали новий рік в оновленій бібліотеці. З'явилися нові школи, класи, студії, з якими працюють як бібліотечні працівники, так і залучені фахівці. Ми шукаємо того читача, кому це цікаво, а він в свою чергу запрошує своїх однодумців. Так клуб «Квітуха мама» – це мами, які перебувають в декретній відпустці і цікавляться саморозвитком, мають творчі здібності. Їх зустрічі мають різні теми і інколи з практичними заняттями. В часи коли проходять такі зустрічі, бібліотечні працівники залюбки виконують роль бібліотечної няні.

Англомовні клуби дуже популярні зараз серед молоді та підлітків. Читачка бібліотеки Євгенія Ткаченко організувала англомовний клуб «Let's talk Lets», де у вечірні години проводяться пізнавальні заняття з переглядом навчальних та художніх фільмів.

Дитяча художня студія «Мальованка» під керівництвом художника Богдана Осіюка розширила категорію своїх учасників, запросивши дорослих читачів спробувати свої мистецькі здібності.

Новою школою стала «Розумашка», в якій відбуваються заняття з найменшими читачами (до 6 років). заняття в ній проводить Юля Аркушин спільно з волонтеркою Мариною Стрековою. Це атмосферні читання книг, розвиваючі та логічні ігри, спільні заняття дітей з батьками.

Ляльковий театр «Соняшник» під керівництвом бібліотекарки Оксани Січкарь вже має свою 25-річну історію, не втрачає цікавості у читача і зараз. Просто додаємо нових сучасних героїв вистав та створюємо новий репертуар. Кожного року ми беремо участь у міському фестивалі «Мій маленький театр».

Арт-майстерня «Рукавичка» – творча лабораторія для бібліотекарів та відвідувачів, де можна творити і витворяти різноманітні корисні і красиві вироби. Бібліотекар Ірина Лівончук створила потужну групу творчих дітей, які самі проводять майстерки і організовують свої власні персональні виставки на щорічному заході в рамках проєкту «Хобі сучасних дітей».

Неймовірно втішаємось нашому новому клубу «Паросток», учасники якого поставили за мету вирощувати город на підвіконні у бібліотеці і вдома. Проєкт «Живинка» згуртував дітей під керівництвом бібліотекарки Юлії Аркушин.

Планування роботи, яке було раніше у діяльності бібліотеки, змінилось на роботу за певними проєктами, що внесло конкретику і персональну відповідальність кожного автора проєкту за його успішну реалізацію. Наш спільний проєкт «Книжкові сніданки» – набув нового змісту. Якщо раніше, це було просто читання бібліотекарем книг вголос, то тепер це велика недільна церемонія – читання, творчості, переглядів фільмів за сторінками книг, запрошення дитячих письменників на сніданки.

Своєрідним доповненням до книжкових сніданків є «Книжкова школа для малят», заняття якої проходять в дитячому дошкільному закладі №27 щомісячно.

«Бібліотечна валіза Мері Поппінс» – це проєкт, який має свою тривалу історію. Форма та зміст занять набули більш цікавого змісту з практичним застосуванням. Це різноманітні заняття з елементами проведення хімічних, фізичних дослідів, пізнання людини та її можливостей, тем космосу, атмосфери, екології і багатьох інших, в розкритті яких дуже допомагають сучасні галузеві енциклопедії для підлітків. Цим проєктом керують працівники бібліотеки Юля Аркушин та Ірина Лівончук, залучаючи час від часу спеціалістів з певних галузей знань.

Особливої яскравості і залучення творчих дітей до бібліотеки здобув проєкт «Хобі сучасних дітей» (керівник – провідний бібліотекар Ірина Гаджиева). В рамках проєкту на зустрічі до бібліотеки запрошуються люди, для яких звичайне хобі стало їх професією, або ж вони стали відомі саме завдяки своїм уподобанням. Зацікавлюють відвідувачів і виступи дітей, які демонструють своє хобі під час заходу під назвою «Бібліотечний X-фактор».

«Бібліотека – територія дитинства» – проєкт, який розкриває бібліотеку для всіх жителів міста з метою її популяризації і залученню нових відвідувачів. Він має формат «літніх таборів» при бібліотеці з метою надати дітям можливість, в безпечній атмосфері, цікаво провести свій дозвілєвий час.

В рамках інноваційного проєкту «Бібліотека-студія ДіМ» в кожному залі бібліотеки ми маємо SMART-TV, що дає нам можливість реалізовувати для читачів проєкт «Прочитав і подивись», яким керує провідний бібліограф Інна Тимошук. Читачі можуть в певні дні і години, з використанням навушників або ж на загаль, переглянути фільми створені за літературними творами.

Значна частина заходів за цей рік, літературних і творчих зустрічей, організовувалася для молоді та користувачів старшого віку. Це насамперед тренінги, зустрічі з громадськими організаціями, письменниками, які пишуть для такої аудиторії (Дара Корній, Брати Капранови, Богдан Коломійчук, Андрій Бачинський, Артур Закардонець, Микола Мартинюк і інші). Це семінарські та навчальні заняття для студентів університетів та викладачів. Дуже зацікавили відвідувачів зустрічі з основ вивчення батьківської педагогіки.

«Бібліотека-студія «ДіМ» стала своєрідним майданчиком для проведення Міжнародних літературних та мистецьких фестивалів таких, як «Фронтера» та «Мандрівний вішак», проєкту «Lutsk Junior Theatre».

Вперше в бібліотеці була відкрита сенсорна кімната для занять з дітками з особливими потребами. Її облаштували спеціальними сенсорними іграшками, міні-сухим басейном, пісочною анімацією та іграми на розвиток дрібної моторики. Кімната відкрита для індивідуального відвідування і занять зі спеціалістами певного профілю.

В 2021 році запланували у бібліотеці відкриття ще однієї студії до Всеукраїнського дня бібліотек. Це блогер-студія «Медіа кейс». Мета студії: надати молоді можливості для розвитку навичок зі створення медіа-контенту. В студії можна буде навчитись записати інтерв'ю, спробувати себе в ролі ведучого або репортера. Бібліотекарі зможуть навчитись самі і залучити найкращих читачів до створення буктрейлерів та створення власних тематичних Ютуб каналів. Ідею відкриття блогер-студії при бібліотеці підтримала депутатка міської ради, яка і здійснила певну фінансову підтримку. Студія обладнана

всією необхідною технікою, щоб кожен охочий міг спробувати свої сили в створенні медіапродукту.

За цей творчий період реалізації проєкту «Бібліотека – студія ДіМ» працівниками бібліотеки вдалось організувати та провести:

поетичний флешмоб читання поезії Лесі Українки в громадському транспорті;

4 квест-екскурсії під загальною назвою «Луцьк – маленька Батьківщина»;

благодійну акцію для дітей, які перебувають на лікуванні в обласній клінічній дитячій лікарні з залученням ГО та спонсорів, зібравши більше 150 книг в дарунок дітям;

загальноміський фестиваль настільних ігор «Ігроманія-2021»;

15 лялькових вистав;

представити бібліотеку на загальноміському «Фестиваль ідей для дітей», бібліотечному пікніку «Бібліотека – це модно» з нагоди Дня міста у міському парку.

Читачка бібліотеки Ірина Белова стала переможницею міського конкурсу «Лідер читання» та посіла 3-є місце в обласному конкурсі. У відкритому конкурсі юних читців користувачка бібліотеки Зоряна Ярославич стала переможницею відкритого міського конкурсу юних читців «Горить зоря її поезії над краєм», до 150-ої річниці від дня народження Лесі Українки. За креативність у створенні єдиної в Україні інтерактивної мапи пам'ятників споруджених на честь Лесі Українки, працівниця бібліотеки Юлія Аркушин була відзначена особливою подякою обласного онлайн-конкурсу серед бібліотечних працівників «Леся Українка: квітка на долоні вічності», присвяченому 150-річчю від дня народження поетеси. Цікавим досвідом стала для бібліотекарів участь у III Міжнародному літературному фестивалі «Фронтера» у відео форматі «Нові світи». Це цикл із 10 відео за мотивами сучасних українськомовних дитячих книжок.

Вперше провели декілька занять для молодших відвідувачів – фітнес руханки та уроки йоги у бібліотеці. Зрозуміли, що є шанс розвивати спортивний напрямок про здоровий спосіб життя.

За цей, чуть більший ніж річний період часу, бібліотеці в рамках проєкту «Бібліотека-студія ДіМ», вдалось:

- збільшити кількість читачів та змінити її віковий контингент;
- урізноманітнити книжковий фонд, комплектуючи його для молоді і старшого покоління;
- розпочати впроваджувати власні проєкти і програми;
- організувати нові клуби, студії, школи;
- перейти до інтерактивних форм проведення заходів;

– зацікавити мешканців міста оновленим бібліотечним простором.

Це лише короткий опис діяльності бібліотеки за певний час. Наш проєкт діє і набуває нового визнання серед читачів та мешканців міста. Він має майбутнє – дорослі, які вирости з маленьких читачів, знову прийдуть до улюбленої бібліотеки самі і приведуть свою малечу. Створений вже позитивний імідж бібліотеки серед жителів громади міста та вмотивовані на успіх бібліотечні працівники – запорука нових досягнень у бібліотечній роботі. Є знову плани: створення музично-драматичного міні колективу, школи батьківства, спортивного активного різновікового клубу, облаштування скульптурно-книжкової галявини біля бібліотеки, ще багато мрій і бажань.

Ось така маленька історія нашої роботи. Але для нас і читачів основним залишається той ДіМ, в який хочуть приходити жителі нашого міста, а за чим вони прийдуть – це питання вибору кожного – чи це книга, інформація, фільм, чи це творчість, спілкування, не так і важливо. І ще, ми завжди любимо говорити в колективі, можливо амбітні, але мотивуючі слова: «Ми хочемо це зробити вперше, бо завтра це зроблять інші, а це вже не так цікаво». Наша бібліотека: різноманітний фонд + безкоштовні інформаційні послуги + культурна програма + креативний дизайн приміщень = сучасна бібліотека.

Ми представлені в соціальній мережі: <https://www.facebook.com/LutskBiblioForKids/>, Instadram – @tvoiabiblioteka, блог «Бібліотека-студія «ДіМ» - <http://bibliolutsk.blogspot.com>

*Ольга Обідіна, бібліотекар
Луцької центральної бібліотеки для дітей*

**«Треба любити те, що робиш і йти вперед крок за кроком»
(з досвіду роботи Публічно-шкільної бібліотеки Дубівської сільської ради)**

З перших днів повномасштабного вторгнення Публічно-шкільна бібліотека Дубівської сільської ради змінила свою роботу, трансформувала і адаптувала її під реалії часу. Хороші справи об'єднують людей в приміщенні бібліотек: вони плетуть маскувальні сітки, печуть пиріжки та ліплять вареники, в'яжуть теплі шкарпетки, виготовляють енергетичні батончики, окопні свічки, проводять благодійні ярмарки, акції, марафони. Таким чином висловлюють свою підтримку військовим і демонструють свою вдячність та любов <https://www.facebook.com/groups/httpssites.google.comviewlibraryduboved0b/posts/3453283004909501/>.

На базі бібліотеки впроваджуються культурно-освітні, інтелектуальні, пізнавальні ідеї та проєкти. Надається методична та організаційна допомога педагогам у проведенні заходів різного спрямування, саме відродження цінності читання, підвищення інтересу до книги та літератури, розвиток літературної творчості дітей; естетичне, патріотичне, правове виховання учнів. Як приклад, проведення спільних уроків, заходів, конкурсів <https://www.facebook.com/groups/httpssites.google.comviewlibraryduboved0b/>.

Наша бібліотека – це не тільки читальня чи книгосховище, де можна знайти цікаву книжку, а й осередок культурного і творчого розвитку особистості, місце для додаткової освіти та спілкування. У бібліотеці діє клуб за інтересами «Територія захоплень», проводяться майстер-класи, мистецькі виставки, театралізовані вистави, конкурси, акції: «Вогник тепла наших сердець», «Старий светр розпускаю, ніжки солдату зігріваю», «Не пали книжку! Зігрій солдата», «Купи книгу – підтримай ЗСУ», «Подаруй бібліотеці книгу».

Сьогодні вже ніхто не сумнівається, що тотальна цифровізація світу неминуча. Інформаційні технології стали невід'ємною частиною усіх сфер нашого життя, а цифровізація є загальним трендом розвитку людства: від навчання та роботи і до розваг. З 2021 року Публічно-шкільна бібліотека Дубівської громади є офіційним Хабом цифрової освіти і пропонує усім своїм жителям покращити власні базові цифрові навички та медіаграмотність. <https://www.facebook.com/100071600341586/videos/902849914181478?idorvanity=2067655060138976>.

Бібліотека є відкритою до будь-яких ініціатив громади і відвідувачів. Особливу увагу приділяє вразливим категоріям громадян, таким як безробітні, люди з особливими потребами, біженці та вимушені переселенці, громадяни з низьким рівнем доходів. У приміщенні бібліотеки, з ініціативи керівництва Дубівської громади, відбуваються робочі зустрічі з учасниками проєкту «єРобота» – фахівцями Ковельської філії Волинського обласного центру зайнятості та АТ «Ощадбанк». Серед обговорюваних питань – Урядова програма безповоротних грантів для створення та розвитку власного бізнесу <https://www.facebook.com/groups/httpssites.google.comviewlibraryduboved0b/posts/3536670773237390/>.

Соціальне партнерство – це взаємодія бібліотеки з усіма суб'єктами суспільства: користувачами, органами влади, громадськими організаціями, видавництвами, закладами культури, вітчизняними та закордонними благодійними фондами. За роки активної трансформації бібліотека накопичила досвід вдалої співпраці з комунальними та громадськими організаціями, з волонтерами, тощо. Публічно-шкільна бібліотека уклала меморандум про співпрацю з Волинською державною обласною універсальною науковою бібліотекою імені Олени Пчілки, підписала Угоду про співпрацю з Первинним осередком Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка села Буцин Волинської області, активно співпрацює з благодійним фондом «Позитивні зміни». Тісно співпрацює з такими установами: інклюзивно-ресурсний центр Дубівської сільської ради, Дубівський ліцей, Центр культури і дозвілля.

На території Дубівської громади від початку повномасштабної війни знайшли прихисток 403 особи із статусом ВПО, нині в населених пунктах Дубівської ТГ проживає 85 ВПО. У закладах середньої освіти навчається 15 учнів, 5 дітей відвідує місцеві дошкільні заклади. Саме бібліотека стала територією єдності та взаємодопомоги тимчасово переміщеним особам, де ВПО отримують не тільки психологічну, юридичну допомогу, але й для них організовуються пізнавально-дозвіллієві програми, свята. Майстер-клас «Писанка відродження» було проведено в рамках роботи волонтерського Центру Арттерапевтичної допомоги Дубівської сільської ради за ініціативи Інституту Інтегративної Арттерапії м. Львова.

Одна з найчисленніших груп наших читачів – діти, для них і проводиться найбільше заходів, бо вони потребують нашої уваги та турботи. Через невеликий життєвий досвід і особливості психіки їм загрожує більше фізичних та психоемоційних небезпек, ніж дорослим. А родинне коло є зоною комфорту та безпеки у воєнний час. Тому більшість заходів плануємо та проводимо саме для дітей та їхніх родин, у тому числі з ВПО.
<https://www.facebook.com/groups/httpssites.google.comviewlibraryduboved0b/posts/3508168199420981/>.

На заходах діти виготовляють обереги для захисників, ангелочки, патріотичні браслети, малюнки, складають пакетики з сухофруктами, плетуть дідухи із зернових культур, трав та квітів.
<https://www.facebook.com/groups/httpssites.google.comviewlibraryduboved0b/posts/3633653183539148/>.

Розуміємо, що цікавим для користувачів буде лише щось нове та креативне, тому і постала потреба у створенні дитячого інтеграційного простору, адже діти – найцінніше, що у нас є, а ми дорослі повинні створювати для них найкращі умови. З цією метою у 2024 році було розпочато роботу над проектною заявкою щодо створення дитячого інтеграційного простору для більш тісної взаємодії усіх, хто знайшов прихисток від війни на території

Дубівської громади з місцевими жителями. Функціонування такого простору у нашій публічно-шкільній бібліотеці – можливість знизити тривожність та рівень стресу внутрішньо переміщених осіб і не тільки, підвищити культурний та освітній рівень дітей. Це гідне місце для проведення цікавого дозвілля для дорослих і малих жителів нашої громади.

Сьогодні завдяки спільним зусиллям Благодійного фонду «Рокада» Волинь, Дубівської сільської ради, Публічно-шкільної бібліотеки та небайдужих жителів громади за фінансової підтримки UNHCR Ukraine – Агентства ООН у справах біженців в Україні – проєкт реалізовано.

Вартість проєкту понад 100 тис. грн. В рамках проєкту проведено ремонт приміщення бібліотеки та придбано оргтехніку, обладнання, меблі, дитячі ігри тощо. Проєкт реалізовується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні

<https://www.facebook.com/groups/httpssites.google.comviewlibraryduboved0b/permalink/3746585625579236/>.

В переддень Дня захисту дітей відбулося офіційне відкриття нового дитячого інтеграційного простору – території відпочинку, дозвілля, спілкування дорослих та дітей, проведення різноманітних творчих, пізнавальних заходів, майстерок, розваг, руханок. На відкриття завітали: діти, юні читачі бібліотеки, їх батьки та рідні, представники місцевої влади, Благодійного фонду «Рокада» Волинь та UNHCR Ukraine Агентства ООН у справах біженців в Україні.

Доки дорослі ділились думками та планами щодо створення умов для безпечного і щасливого дитинства, реалізації наступних проєктів на теренах громади, діти співали пісні та читали вірші про війну, омріяну Перемогу, про рідну Україну, про віру у щасливе її майбутнє, а ще виготовляли власноруч патріотичні сувеніри, гойдались на кімнатних гойдалках, грали в настільні ігри, а опісля смакували солодощами.

*Валентина Балецька, директор Публічно-шкільної
бібліотеки Дубівської сільської ради*

Рибачук Н., Сабір'янова О. Про книги шрифтом Брайля у Волинській
ОУНБ імені Олени Пчілки ----- с. 3

Регешук А. З досвіду роботи «Клубу елегантного віку» бібліотеки-філії №1
Нововолинської публічної бібліотеки ----- с. 6

Мельничук О. Створюємо разом бібліотеку, зручну для кожного! (з досвіду
роботи КЗ «Торчинська публічна бібліотека Торчинської селищної ради»)
----- с. 10

Обідіна О. Маленька історія цікавої бібліотеки (досвід роботи Луцької
центральної бібліотеки для дітей) ----- с. 14

Балецька В. «Треба любити те, що робиш і йти вперед крок за кроком» (з
досвіду роботи Публічно-шкільної бібліотеки Дубівської сільської ради)
----- с. 21